

Algemeen	
Aan	Beleidskader voor de financiering van non-formeel aanbod binnen de WEB
Van	Annelies van de Kolk en Hetty Kulik
Datum	12-12-2024
Verspreiden	Nee
Kenmerk	DOC-24008454

1. Voorstel

Kennis nemen van het beleidskader dat gehanteerd wordt voor de financiering van het non-formeel taalaanbod binnen de WEB.

2. Kernboodschap

De Regio ontvangt jaarlijks (via de centrumgemeente Hilversum) budget voor de regionale aanpak van laaggeletterdheid en basisvaardigheden. Dit budget is bedoeld voor opleidingen/trainingen om de Nederlandse taal, rekenen en digitale vaardigheden te verbeteren.

Bij het opstellen van het regionaal beleidsplan 'Taal is de sleutel' is er voor gekozen om vanuit het WEB budget alleen formele taaltrajecten te bekostigen. De coördinatie voor het opstellen en de uitvoering van het regionale beleidsplan en inkoop taaltrajecten is belegd bij de regio.

Het WEB budget van de Regio Gooi en Vechtstreek wordt de laatste jaren niet voldoende benut. In het regionale portefeuillehouder overleg van 30 september 2022 is daarom besloten om een verbetertraject op te starten om het WEB budget beter te benutten. Inmiddels zijn een aantal verbeteringen doorgevoerd in de contractuele afspraken, de monitoring & toezicht op de contracten met de taalaanbieders. Helaas heeft dit tot nu toe geen significante invloed op de besteding van het budget en is er behoefte aan een alternatieve invulling van de verplichtingen die voortvloeien uit de WEB.

3. Evaluatie WEB verbeterplan

In september 2024 zijn de acties vanuit het WEB verbeterplan geëvalueerd. Een van de aanbevelingen uit deze evaluatie is om een nieuwe aanbesteding op te starten met ruimte voor formeel en non-formeel aanbod.

Mede op advies van de afdeling Inkoop en Contractbeheer van de Regio hebben we deze aanbeveling niet opgevolgd. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt, het tekort aan taaldocenten is het risico te groot dat partijen zich niet zullen inschrijven op een nieuwe aanbesteding. Met het resultaat dat een groot deel van het formele aanbod verdwijnt.

Wel is geconcludeerd dat we voor het WEB budget dat buiten de opdrachtwaarde van de contracten valt non-formeel aanbod willen ontwikkelen en financieren. Met als doel om het ontwikkelen van basisvaardigheden op een laagdrempelige manier te organiseren en inwoners waar mogelijk door te verwijzen naar het formele aanbod.

De wens van de gemeenten is om het geld te kunnen besteden aan lokalen trajecten/projecten die passen binnen de wettelijke kaders van de WEB. De gemeenten hebben bijvoorbeeld positief gereageerd op het voorstel om trajecten op de werkvloer te financieren zoals de projecten bij onder andere Teeuwissen, de GAD en vervoer

4. Bestedingsruimte WEB

Eind oktober 2024 is er vanuit het Rijk de handreiking bestedingsruimte Specifieke Uitkering Educatie vanuit de WEB opgesteld. De gemeenten hebben aangegeven dat de bestedingsruimte van de WEB te beperkt is voor hun aanpak basisvaardigheden en hebben het Rijk verzocht om meer bestedingsruimte.

Sommige contactgemeenten hanteren al een ruimere interpretatie van de WEB. De handreiking helpt gemeenten om te bepalen waaraan de Uitkering educatie mag worden besteed.

Deze handreiking, de aanbevelingen vanuit de evaluatie verbeterplan WEB en de behoefte aan het ontwikkelen van non-formeel aanbod vragen om een duidelijk kader waarbinnen de (toekomstige) bestedingen verantwoord kunnen worden.

De WEB biedt ruimte voor de bekostiging van zowel formele als non-formele taaltrajecten:

Non formeel en formeel aanbod

Onder formeel aanbod verstaan we opleidingen waarbij een erkend diploma of certificaat wordt afgegeven. Onder non-formeel aanbod verstaan we cursussen die zonder diploma of certificaat wordt afgesloten. Het non-formele aanbod wordt vaak georganiseerd door of met inzet van (getrainde) vrijwilligers. De mogelijkheid om zowel formeel- als non-formeel aanbod in te mogen zetten zorgt ervoor dat goed aangesloten kan worden bij de behoeften van de doelgroepen en de lokale context. Deelnemers krijgen de mogelijkheid om hun ontwikkelde basisvaardigheden toe te passen in een taalcafé, een leesclub of een training over gezondheid, werk, etc.

De drie criteria waaraan volwasseneducatie moet voldoen zijn:

- Deelnemers wonen in de arbeidsmarktregio
- Deelnemers zijn 18 jaar of ouder
- Deelnemers zijn niet inburgering plichtig.

Trajecten die worden bekostigd uit de WEB moeten een bijdrage leveren aan de volgende doelstellingen:

- Sociale activering
- Laagdrempelige educatie
- Niveau verhoging.

De Memorie van Toelichting (MvT) bij de WEB stelt dat "gemeenten er verantwoordelijk voor zijn om, mogelijk in regionaal verband, kennis, ervaringen en infrastructuren te verbinden en te delen teneinde tot een zo doelmatig mogelijke besteding van de middelen voor educatie te komen." Ook staat in de MvT dat "het educatiebudget kan worden ingezet ten behoeve van alle kosten die noodzakelijkerwijs gemaakt worden in het kader van het verzorgen van een opleiding educatie." In de MvT (pagina 5) wordt bovendien uitgelegd dat gemeenten met dit wetsvoorstel – via de contactgemeente - de mogelijkheid krijgen om het educatiebudget in te zetten voor al deze verschillende initiatieven voor educatie en deze waar nodig met elkaar te verbinden. Die verbinding brengt ook kosten met zich mee die niet direct bedoeld zijn voor de opleidingen. Het Rijk kan er voor kiezen om de bestedingsruimte te beperken van kosten die niet aan het aanbod/opleidingen zelf worden besteed. (Artikel 2.3.3, tweede lid WEB). Van die mogelijkheid heeft het Rijk geen gebruik gemaakt. In de MvT wordt daarover uitgelegd dat van deze

mogelijkheid alleen gebruik wordt gemaakt als er signalen zijn van ondoelmatige uitgaven. Juridisch gezien zijn er in de WEB en het Uitvoeringsbesluit dus geen belemmeringen om andere activiteiten te bekostigen met de SPUK Educatie dan alleen het inkopen van aanbod. De SPUK mag ook worden besteed aan wat er redelijkerwijs voor nodig is om ervoor te zorgen dat het aanbod tot stand komt en wordt gebruikt. Het is aan de gemeente om te beoordelen welke uitgaven er allemaal onder de taken uit artikel 2.3.1 WEB vallen. Zolang zij maar kan uitleggen hoe de uitgaven passen binnen de regeling, omdat ze nodig zijn voor het uitvoeren van de wettelijke taak en daarom doelmatig en rechtmatig zijn. Bijvoorbeeld om tot dat aanbod te komen (coördinatie en regionale samenwerking t.a.v. aanbesteding en de totstandkoming van een regionaal plan), ervoor te zorgen dat de doelgroep er gebruik van maakt (lokale samenwerking en regievoering, communicatie, bereik vergroten, werving en netwerk) en dat het aanbod passend is (kwaliteitsverbetering). Uit: Concept handreiking bestedingsruimte Specifieke Uitkering Educatie vanuit de WEB.

5. Voorwaarden voor non formeel aanbod WEB

De regio wil ruimte bieden voor collectieve bekostiging van het non-formele aanbod. Oftewel, bekostiging kan geschieden op basis van een projectvoorstel dat voldoet aan de gestelde criteria en hoeft niet op individueel niveau te aangevraagd.

Non-formeel aanbod wordt laagdrempelig georganiseerd op vindplaatsen denk aan buurthuizen, bibliotheken, scholen, etc. Het is van belang dat de trajecten toegankelijk zijn en er zo min mogelijk wordt 'geselecteerd aan de deur'.

Het primaire doel is om de WEB-doelgroep te bereiken maar het kan zo worden georganiseerd dat er ook andere inwoners/werknemers boventallig en niet bekostigd deel kunnen nemen aan het aanbod. Daarbij moet de aanbieder en of werkgever er wel op toezien dat leerbehoefte van de inwoner die binnen de WEB criteria valt voorop wordt gesteld.

Hoewel er een opdracht kan worden verstrekt op basis van collectieve bekostiging is de opdrachtnemer verplicht om gegevens te verstrekken aan de Regio die nodig zijn voor de monitoring van het CBS en de financiële verantwoording.

Voor het CBS zijn de volgende gegevens noodzakelijk:

- Geslacht
- Leeftijd (in jaren, geen geboorte datum)
- Woonplaats en postcode (alleen de cijfers)
- Moedertaal (NT1/NT2)
- Soort aanbod/traject (aangeboden door een professional of door een (getrainde) vrijwilliger)
- Type aanbod/traject (taal, gecijferdheid, digitale vaardigheden, hybride)

Als de deelnemer al eerder gebruik heeft gemaakt van een WEB aanbod/traject, dan moet de aanbieder nagaan welke dat zijn. Dat kan zowel formeel (taalaanbieder) als non formele activiteiten. Eerder deelname sluit een deelnemer niet uit van uw aanbod/activiteit.

Let op: Een aanbieder mag geen financiering vanuit de WEB ontvangen als voor deze activiteit al een subsidie of (structurele) financiering beschikbaar is vanuit een gemeente, provincie of het Rijk.

6. Criteria toekenning opdracht voor uitvoering non formeel aanbod

Opdrachtnemer van het non-formele aanbod stelt een opdrachtbrief/offerte op waarin het volgende wordt beschreven:

- Locatie waar het aanbod/traject plaats gaat vinden
- Omschrijving van het aanbod/traject
- Voor welke specifieke doelgroep dit aanbod/traject bedoeld is
- Welk doel de aanbieder wil bereiken met dit aanbod/traject
- Voor hoeveel deelnemers dit aanbod/traject is en de aanwezigheid van de deelnemers
- De planning van het aanbod/traject
- Door wie het aanbod/traject wordt geboden (professionals en/of (getrainde) vrijwilliger(s))
- Hoe het aanbod laagdrempelig is voor de deelnemer(s)
- Hoe de resultaten worden gemeten
- Een begroting

Zie voor een specifieke uitwerking van de gevraagde gegevens de offerte in de bijlage.

N.B. Hoewel de focus in het huidige regionale programma voornamelijk lag op taalverwerving kunnen vanuit de WEB middelen ook basisvaardigheden gericht op rekenen en digitale vaardigheden worden bekostigd.

7. Bekostiging overhead

OCW, juristen en gemeenten hebben recent geconcludeerd dat de WEB en het uitvoeringsbesluit voor de Uitkering Educatie ruimer zijn dan vaak wordt aangenomen. Alle kosten die nodig zijn om kosten die nodig zijn om de taken uit art. 2.3.1. WEB uit voeren kunnen bekostigd worden uit de Uitkering Educatie (Concept Handreiking bestedingsruimte Specifieke Uitkering Educatie vanuit de WEB, versie 0,9).

Voor de vervulling van deze taak zijn er volgens de wet de volgende activiteiten nodig:

- Samenwerking binnen regio's met elk een contactgemeente (2.3.1, tweede lid, WEB)
Coördinerende taken van de contactgemeente voor de totstandkoming van aanbod (2.3.1, derde lid, WEB)
- De contactgemeente (Regio) stelt samen met de andere gemeenten een regionaal programma op voor regionale uitvoering. (2.3.1, derde lid, WEB)
- Werving en communicatie
- De gemeente moet voldoende aandacht voor alle doelgroepen hebben (art. 2.3.1, eerste lid, WEB)
- De doelgroepen in alle gemeenten in de betreffende regio (...) moeten gebruik kunnen maken van de educatievoorzieningen (art. 2.3.2, tweede lid, WEB)
- De contactgemeente biedt aan de doelgroep opleidingen educatie aan overeenkomstig het regionaal programma. (2.3.3, eerste lid, WEB).

De inkoop en het contractbeheer van de lopende contracten met de taalaanbieders zal daarom betaald worden uit het WEB budget. De DU laaggeletterdheid kan daardoor besteed worden aan (lokale) projecten gericht op het signaleren - en het ontwikkelen aanbod gericht op het verbeteren van de basisvaardigheden van inwoners.

8. Verantwoording

De verantwoording over de SPUK educatie gaat via de SiSa systematiek. Het is aan de accountant van de Regio om te controleren dat de door de gemeenten opgevoerde bestedingen voldoen aan de regeling. Voor de Uitkering Educatie zijn geen specifieke inhoudelijke toetsingscriteria mee gegeven anders dan in de wet staat. Als hier door de Regio niet aan wordt voldaan moet de accountant hierover een opmerking maken in zijn verslag van bevindingen. De accountant geeft dan aan voor welk deel van

de opgevoerde bestedingen de rechtmatigheid niet is vastgesteld. DUO beoordeelt de accountantsverslagen en checkt of de opgevoerde bedragen overeenkomen met de beschikking.

DUO ontvangt informatie voor de volgende indicatoren:

- Verstrekte uitkering (inclusief eventuele prijsbijstelling)
- Reservering educatie voorgaand jaar
- Totaal beschikbare middelen educatie

9. Beschikbare budget

Een groot deel van het WEB- budget is gereserveerd voor het formele taalaanbod van de gecontracteerde partijen. De geraamde waarde van de opdracht is 675.000 per jaar. De WEB beschikking voor de Arbeidsmarktregio is fors hoger. Het verschil tussen de inkomsten van het Rijk (circa 1 miljoen) en de geraamde opdrachtwaarde €675.000 kunnen worden besteed aan aanbod buiten de scope van deze opdracht (onder voorbehoud van juridische onderbouwing die nog volgt).

Ondanks de intentie om via deze werkwijze het gehele beschikbare budget jaarlijks te besteden, blijft er altijd de mogelijkheid dat dit niet volledig (door omstandigheden) lukt. Het overgebleven budget kan volgens de verdeelsleutel van het rijk (zie beschikking WEB middelen) worden ingezet voor financiering van lokale initiatieven. Gemeenten kunnen hier voor een voorstel indienen bij de regio.

10. Afstemming

De WEB is een overgedragen taak van de Centrumgemeente aan de Regio. De Regio toetst ingediende voorstellen en betreft waar nodig Stichting Lezen en Schrijven bij de inhoudelijke beoordeling. Indien noodzakelijk zal het Regieteam Werk en Participatie in positie worden gebracht.

Bijlage: offerte formulier